



VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovni sodniki Peter Golob, kot predsednik, ter Marko Prijatelj in Janez Breznik, kot člana,

ob sodelovanju višje pravosodne svetovalke Nike Hudej, kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: I ██████ N ██████ Afganistan, ki jo zastopa svetovalec za begunce M ██████ N ██████, zoper toženo stranko: REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Ministrstvo za notranje zadeve, Ljubljana,

zaradi **mednarodne zaščite**,

o **pritožbi tožene stranke** zoper sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije v Ljubljani I U 787/2012-4 z dne 29. 8. 2012,

na seji **18. oktobra 2012**

RAZSODILO:

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana sodba.

OBRAZLOŽITEV:

1. Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo na podlagi 2., 3. in 4. točke prvega odstavka 64. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) ugodilo tožnikovi tožbi tako, da je odločbo tožene stranke, št. 2142-148/2011/11 (1232-0) z dne 10. 5. 2012, odpravilo in zadevo vrnilo toženi stranki v ponoven postopek. Z navedeno odločbo je tožena stranka na podlagi druge alineje 52. člena v povezavi s prvo alinejo 53. člena Zakona o mednarodni zaščiti (v nadaljevanju ZMZ) odločila, da se prošnja prosilca, ki trdi, da je I. N. v kraju Gardan, državljan Islamske republike Afganistan, zavrne. Tožena stranka je pri svoji odločitvi po izvedenem rednem postopku, glede na to, da tožnik ni predložil nobenih dokumentov oziroma dokazov, upoštevala pogoje za priznanje mednarodne zaščite iz prve, druge, tretje, četrte in pete alineje tretjega odstavka 21. člena ZMZ in pri tem ugotovila, da splošna verodostojnost tožnika ni podana. Zato je odločila, da tožnik ne izpolnjuje pogojev za status begunca, preverjala pa je tudi pogoje za priznanje subsidiarne zaščite po določbah tretjega odstavka 2. člena v zvezi z 28. členom ZMZ in pri tem ugotovila, da tožnik tudi pogojev za subsidiarno zaščito ne izpolnjuje.
2. Sodišče prve stopnje v obrazložitvi izpodbijane sodbe navaja, da je izpodbijano odločbo tožene stranke odpravilo, ker je tožena stranka nepopolno in zmotno ugotovila dejansko stanje, napačno uporabila materialno pravo in je zato zaradi napak in pomanjkljivosti, podrobno navedenih in analiziranih v izpodbijani sodbi, v oceni tožnikove verodostojnosti in njegovih izpovedb tudi splošno oceno o tožnikovi verodostojnosti, ki temelji na celoviti uporabi vseh kriterijev in dejavnikov iz prve, druge, tretje in četrte alineje tretjega odstavka 21. člena ZMZ, nepravilno izdelala in zaključila. Pri tem je tudi kršila pravila postopka.
3. Tožena stranka vlaga pritožbo zoper izpodbijano sodbo zaradi zmotne uporabe materialnega prava oziroma zmotne presoje pravilnosti postopka izdaje upravnega akta in predlaga, da Vrhovno sodišče pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo spremeni tako, da tožnikovo tožbo zavrne in potrdi odločbo tožene stranke, oziroma podrejeno, da izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje, da opravi nov postopek. Zavrača očitke sodišča prve stopnje, da je tožena stranka svojo subjektivno oceno objektivizirala na podlagi preveč splošne ugotovitve, da bi lahko imela kakšno objektivno težo, in meni, da je tudi v

konkretnem primeru objektivno ocenila, da se tožnik ni kar najbolj potrudil pri utemeljevanju svoje prošnje. V zvezi z očitkom sodišča prve stopnje glede tožnikovega rojstnega datuma poudarja, da ni bistveno, da tožnik ni vedel datuma rojstva, saj navedeno za državljane Afganistana ni neobičajno, temveč je bistveno, da je tožnik spreminjal izjave glede svojega rojstnega datuma, ki pa je v konkretnem postopku velikega pomena, saj je tožnik trdil, da je mladoletnik brez spremstva. Ne strinja se z oceno sodišča prve stopnje v zvezi z tožnikovimi dokumenti in je glede na to, da je tožnik enkrat odgovoril, da je imel le taskiro, drugič pa taskiro in potni list, to vsekakor nakazuje na to, da tožnik vsaj enkrat ni povedal resnice oziroma je zamolčal pomembne podatke, za kar pa ni nobenega opravičila. Zavrača tudi očitek sodišča prve stopnje, da (ker v obrazložitvi ni dokumentirano, kdaj oziroma na katerem mestu je tožnik dejal nekaj in kdaj in kje je tožnik povedal o istem dogodku nekaj drugega) je otežena presoja zakonitosti, zaradi česar sodišče prve stopnje ni moglo opraviti stroge presoje. Tožena stranka pa je upoštevala vse izjave tožnika, ki jih je podal v postopku mednarodne zaščite, pri čemer so pomembne tudi izjave, ki niso neposredno povezane z razlogi za mednarodno zaščito. Ne strinja se s sodiščem prve stopnje, da z neskladji ni soočila tožnika, neupravičen pa je tudi očitek, da tožena stranka določenih ravnanj ne umešča v okoliščine v Afganistanu, temveč izhaja iz prepričanj, ki so vezane na socialne okoliščine v Sloveniji, pri tem pa ni navedlo, na kakšni podlagi je zavzelo svoje stališče. Ker sodišče prve stopnje ni podalo razlage, zakaj v zvezi z veljavnostjo potnega lista bolj verjame tožnikovim navedbam kot specifičnim informacijam o izvorni državi, ki jih je v postopku pridobila tožena stranka, tožena stranka meni, da je navedena presoja sodišča prve stopnje arbitrarna. Sodišče prve stopnje je menilo, da je sklepanje o neverjetnosti dogodkov s strani tožene stranke preveč pavšalno, pri tem pa samo ne argumentira, na podlagi česa sklepa, da bi bili dogodki v hazarski skupnosti verjetni. Tožena stranka tudi ne more pritrditi očitku, da je preveč enostransko ocenila tožnikovo verodostojnost. Glede glavnega problema, ki ga je izpostavilo sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi, da tožena stranka ni upoštevala, da tožniku v bistvu grozi krvno maščevanje, pa tožena stranka poudarja, da je v izpodbijani odločbi ugotovila, da izjave tožnika glede umora bratranca, ki naj bi ga v izvorni državi zakrivil, niso verodostojne, zato po njeni oceni krvno maščevanje sploh ni nastalo. Sodišču prve stopnje očita, da se je s poglobljanjem v vsako nasprotje med izjavami tožnika in specifično informacijo o izvorni državi trudilo poiskati možne razlage, ki bodo nasprotovale ugotovitvam tožene stranke, s takšnim parcialnim načinom sodne presoje pa je sodišče prve stopnje tudi prezrlo celotni okvir zadeve. Zavrača tudi očitek, da je napačno uporabila četrto alinejo tretjega odstavka 21. člena ZMZ, da mora prosilec zaprositi za mednarodno zaščito, kakor hitro je to mogoče, saj je neizpodbitno dejstvo, da je v Republiki Sloveniji zaprosil za mednarodno zaščito po petih letih, ko naj bi moral zapustiti izvorno državo, in tako več let bival v različnih državah, kjer je opravljal priložnostna dela in mirno živel, tožnik pa utemeljenega razloga, zakaj za

mednarodno zaščito ni zaprosil že prej, ni podal. Strinja pa se s sodiščem prve stopnje, da tožnik ni uveljavljal preganjanja zaradi svoje hazarske narodnosti, zaradi česar ji tudi po njenem mnenju ne bi bilo treba preverjati položaja manjšine, vendar je na podlagi stališča sodišča prve stopnje v sodbi I U 42/2012-16 z dne 15. 2. 2012 dodatno preverjala razmere in položaj Hazarov v tožnikovi domači provinci.

4. Tožnik v odgovoru na pritožbo prereka pritožbene navedbe.
5. Pritožba ni utemeljena.
6. Po presoji Vrhovnega sodišča je izpodbijana sodba pravilna in zakonita, sodišče prve stopnje pa je svojo odločitev tudi podrobno utemeljilo.
7. Tožnik je v prošnji za mednarodno zaščito navedel (tako kot je to povzeto v izpodbijani sodbi), da je rojen [REDACTED] v Gardanu (Afganistan) in je hazarske narodnosti. Izvorno državo je zapustil pred približno 5 leti in je bil v tem času v Iranu, Turčiji, Grčiji in je pred tremi dnevi prišel v Slovenijo. V izvorni državi živita še njegova sestra in mati, s katerima pa nima nobenih stikov. Ko je zapuščal Afganistan, je bil namenjen v Republiko Slovenijo. Že v Afganistanu je slišal, da je Slovenija lepa dežela in je želel priti sem. Pred 5 leti je odšel iz Afganistana do Irana, kjer je ostal 2 leti v Teheranu. Nato je odšel v Turčijo, v Istanbul, in se zadržal 2 meseca. V Grčijo je nato poskušal oditi dvakrat. V kraju Arta je ostal 3 leta, potem pa je odšel v Slovenijo. Za pot je porabil 2000 USD in 2700 EUR. Nekaj denarja je podedoval po očetu, nekaj pa ga je prislužil z delom v Iranu in Grčiji. Iran ne sprejema Afganistancev kot prosilcev za mednarodno zaščito, podobno je tudi v Grčiji, kjer ne skrbijo za begunce. Razlog, zaradi katerega prosi za mednarodno zaščito, je, da je njegov oče umrl pred njegovim rojstvom. Do 10. leta je živel z mamo, nato pa se je ona poročila, odšla živet drugam in nikoli več je ni videl. Ostal je sam na posestvu očeta. Ko je bil star 12 let mu je stric ponudil hčer za ženo, vendar je on to zavrnil, ker je prepričan, da je hotel na tak način priti do njegovega podedovanega posestva. Ker ni pristal na poroko, ga je stric začel nadlegovati skupaj z njegovimi sinovi. Večkrat je prišlo tudi do fizičnega obračuna, poškodbe so mu v glavnem prizadejali z nožem. Tega ni prijavil policiji, saj se ta v Afganistanu ne vtika v podobne primere. Ko je bil star nekaj več kot 12 let, je delal na posestvu in prišel je eden od stričevih sinov, ki je bil njegovih let, ter ga začel ponovno nadlegovati. Naveličal se je pogostih, skoraj vsakodnevnih nadlegovanj in dobessedno mu je „počil film“. Prišlo je do prepira in on ga je s krampom večkrat udaril po telesu ter zbežal. Takoj je zapustil državo in odšel v Iran, ker se je bal, da ga bo stric zaradi tega ubil. V Iranu je izvedel, da je stričev sin podlegel poškodbam, njegov drugi sin pa ga je iskal tudi v Iranu, da bi se mu maščeval in ga ubil. Sestra se je po poroki odselila od doma, tako je od 10 do 12 leta živel sam. Ni imel posebnih problemov. Večinoma se je prehranjeval pri drugih sorodnikih in delal na polju. Imel je tudi živali. S Talibani ni imel nikoli

problemov. Tudi v kakšnem drugem delu države ne bi mogel živeti, saj bi ga stric zanesljivo našel, tako kot ga je izsledil njegov sin v Iranu, kar je izvedel od drugih sorodnikov, ki živijo v Iranu. Če bi se sedaj vrnil, ne ve, kaj bi se mu zgodilo. Stric bi mu lahko oprostil, ali pa ga iz maščevanja ubil.

8. V tretjem odstavku 21. člena ZMZ je določeno, da pristojni organ, kadar prosilec v postopku ne more predložiti nobenih dokazov (kar je tudi v obravnavanem primeru), upošteva v alinejah tega odstavka našete pogoje, in sicer, da se je prosilec kar najbolj potrudil za utemeljitev svoje prošnje (prva alineja), da je podal utemeljene razloge, zakaj ni mogel predložiti dokazov (druga alineja), da so njegove izjave skladne in verjetne ter ne nasprotujejo dostopnim specifičnim in splošnim informacijam, povezanimi z njegovim primerom (tretja alineja), da je zaprosil za mednarodno zaščito, kakor hitro je bilo to mogoče, razen če lahko izkaže utemeljen razlog, zakaj tega ni storil (četrti alineja), da je bila ugotovljena njegova splošna verodostojnost (peta alineja).
9. Tožena stranka je tožniku zavrnila prošnjo za mednarodno zaščito, ker je ocenila, da se tožnik glede na pogoje, določene v alinejah drugega odstavka 21. člena ZMZ, ni kar najbolj potrudil za utemeljitev svoje prošnje in da ni bil pripravljen sodelovati v postopku, da njegove izjave niso skladne in verjetne ter da nasprotujejo dostopnim specifičnim in splošnim informacijam, povezanimi z njegovim primerom, in da ni zaprosil za mednarodno zaščito, kakor hitro je bilo to mogoče, pri tem pa ni podal utemeljenega razloga, zakaj tega ni storil. Na podlagi navedene ocene oziroma navedenih ugotovitev pa je tudi zaključila, da ni podana tožnikova splošna verodostojnost.
10. Vrhovno sodišče se v zvezi s to oceno in ugotovitvami tožene stranke strinja s splošno in konkretnimi ocenami sodišča prve stopnje, da tožena stranka pri odločanju o tožnikovi prošnji za mednarodno zaščito ni dovolj upoštevala tožnikove mladosti (10-12 let) v času, ko naj bi se zgodili dogodki, ki so bili vzrok za njegovo zapustitev Afganistana, kot tudi njegove mladostnosti v času podaje prošnje za mednarodno zaščito (17 let). Prav tako je po presoji Vrhovnega sodišča v tem okviru tožena stranka tudi premalo upoštevala tožnikovo splošno neizobraženost (nepismenost, brez šol) in okolja, iz katerega naj bi tožnik izhajal, in okoliščin, v katerih naj bi se tožnik v tem specifičnem okolju znašel kot 10-12 letni otrok.
11. Prav tako se strinja tudi s splošno in konkretno presojo sodišča prve stopnje, da tožena stranka tudi ni vodila postopka in zastavljala tožniku vprašanja na način, primeren tožnikovi osebnosti in starosti. Ob dejstvu, da je tožena stranka tožnika v času podaje prošnje za mednarodno zaščito in pri prvih osebnih razgovorih štela še

za mladoletnega, bi tako morala voditi tudi postopek, saj jo k temu zavezujejo že določbe ZMZ, pri tem pa je odločba po nepotrebnem obremenjena z dvomom o tožnikovem rojstnem datumu oziroma o njegovi dejanski mladoletnosti, saj je bil med drugim tožnik tudi pripravljen opraviti test svoje starosti.

12. Res je sicer, da je v postopku za priznanje mednarodne zaščite glavno dokazno breme na prosilcu za mednarodno zaščito (21. člen ZMZ), po drugi strani pa je dolžnost organa, ki vodi postopek, da po uradni dolžnosti ugotavlja dejansko stanje (prvi odstavek 22. člena ZMZ). Na to ga veže tudi 8. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP), ki se glede na določbo 30. člena ZMZ uporablja subsidiarno tudi v postopkih po ZMZ, in ki v okviru načela materialne resnice določa, da je treba v postopku ugotoviti resnično dejansko stanje in vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo. Po tretjem odstavku 7. člena ZMZ mora uradna oseba omogočiti prosilcem, da čim lažje zavarujejo in uveljavljajo svoje pravice po tem zakonu, in poskrbeti, da nevednost in neukost prosilcev ni v škodo njihovim pravicam (smiselno enako četrti odstavek 7. člena ZUP), pristojni organ pa prošnje obravnava na objektivni in nepristranski način (drugi stavek prvega odstavka 7. člena ZMZ).
13. Poleg teh splošnih določb, ki veljajo za vse prosilce za mednarodno zaščito, pa ZMZ vsebuje še posebne določbe v zvezi z mladoletnimi osebami brez spremstva, kot na primer prva alineja prvega odstavka 16. člena, ki določa, da je treba v postopku, v katerem je prosilec mladoletnik brez spremstva, upoštevati načelo največjih otrokovih koristi. Nadalje mora biti v postopkih, pri katerih se obravnavajo mladoletniki brez spremstva, uradna oseba pristojnega organa, ki vodi postopek, dodatno usposobljena za obravnavo mladoletnikov, zlasti za dajanje pomoči pri učinkovitem uveljavljanju pravic po tem zakonu (prvi stavek drugega odstavka 16. člena ZMZ). Pred sprejemom prošnje je treba mladoletniku brez spremstva tudi ustno pojasniti vsebino brošure o pravicah in dolžnostih prosilcev. Način pojasnjevanja je treba prilagoditi njegovi starosti in stopnji duševnega razvoja (šesti odstavek 16. člena ZMZ). Z mladoletnim prosilcem, starejšim od 15 let, se osebni razgovor opravi v prisotnosti zakonitega zastopnika. Obravnavanje v postopku upošteva mladoletnikovo starost, stopnjo njegovega duševnega razvoja in njegovo sposobnost razumeti pomen postopka (drugi odstavek 45. člena ZMZ). Uradna oseba vodi osebni razgovor na način, ki omogoča prosilcu, da lahko razloge za svojo prošnjo celovito predstavi. Način vodenja osebnega razgovora je treba prilagoditi prosilčevi osebnosti in upoštevati osebne in splošne okoliščine, vključno s kulturnim poreklom in morebitno pripadnostjo prosilca ranljivim skupinam (šesti odstavek 47. člena ZMZ).
14. Da je tožena stranka v postopku upoštevala vse navedene določbe ZMZ in ZUP, pa iz spisne dokumentacije upravnega spisa tudi po presoji Vrhovnega sodišča ne izhaja. Tega pa ne potrjujejo (prej nasprotno) niti pritožbene navedbe, saj tožena

stranka v pritožbi „odločno poudarja, da je dolžnost prosilca, da na vprašanja uradne osebe natančno in čimbolj obširno odgovarja, in ni dolžnost tožene stranke, da iz prosilcev dobesečno vleče informacije; da je nemogoče od uradnih oseb pričakovati, da bodo zastavljale vsa mogoča vprašanja, ki bi lahko bila (ali pa tudi ne) pomembna v vsakem posameznem primeru, saj tega preprosto ne morejo vedeti“, nadalje „da je dolžnost prosilcev, da sami izpostavijo svoje težave, in ko so na koncu vprašani, ali imajo še kaj za dodati, dodajo, kar se jim zdi pomembno za postopek in kar niso bili vprašani. Prosilci morajo že pri podaji prošnje navesti vse relevantne podatke, saj je vsebina prošnje za mednarodno zaščito izredno pomembna in ne narekuje obveznega osebnega razgovora“, „da je priprava tožnika na osebni razgovor trajala kar 50 minut“ itd.

15. Vrhovno sodišče pri tem še opozarja, da zgolj izpolnitev formalnih pogojev (gola seznanitev tožnika z brošuro, postavitvev skrbnika, splošno opozorilo pri podaji prošnje, da morajo prosilci vse podatke, s katerimi utemeljujejo prošnjo, navesti samostojno, prepričljivo, natančno in po resnici itd.) v posameznih specifičnih primerih (zlasti mladoletniki in neizobražene osebe) na podlagi prej navedenih določb ZMZ in ZUP lahko ne zadostuje in je treba v takih primerih ugotoviti oziroma se prepričati, ali se prosilci dejansko glede na svoje siceršnje zmožnosti (izobrazbe, mladosti in drugih osebnih lastnosti) zavedajo pomena svojih ravnanj, dejanj in izjav v postopku mednarodne zaščite.
16. Glede na celotni potek postopka tudi Vrhovno sodišče ne more pritrditi toženi stranki, da je sicer ob nespornem dejstvu, da je tožnik odgovarjal skopo in da je bilo treba zato zastavljati tudi podvprašanja, to pripisati zgolj in izključno tožnikovi nepripravljenosti za sodelovanje v postopku. Tožnik je tako oziroma na ta način odgovarjal in podajal svoje navedbe ves čas postopka, zato je tako njegovo ravnanje lahko tudi posledica njegovega načina izražanja oziroma sposobnosti siceršnjega podajanja svojih navedb, do česar pa se tožena stranka v svoji odločbi ni celovito opredelila. Pa tudi sklicevanje tožene stranke na način podajanja drugih prosilcev za mednarodno zaščito v obravnavanem primeru potrjuje, da je tožena stranka tožnika v tej zadevi obravnavala tako, kot sicer vse druge prosilce, pri katerih pa niso podane take osebne in druge okoliščine, kot pri tožniku v tej zadevi, in to ne glede na to, da sicer v odločbi na 6. strani v petem odstavku navaja, da upošteva, da gre za starejšega mladoletnika.
17. V tej luči prav tako ni mogoče sprejeti npr. kategoričnih pritožbenih trditev tožene stranke, da glede na to, da je tožnik enkrat odgovoril, da je imel le taskiro, drugič pa taskiro in potni list, to vsekakor nakazuje na to, da tožnik vsaj enkrat ni povedal resnice oziroma je zamolčal pomembne podatke, za kar pa ni nobenega opravičila, niti ni mogoče zaradi tožnikove nezmožnosti navedbe točnega datuma rojstva oziroma letnice rojstva in vsa v tej zvezi v odločbi navedena neskladja sprejeti

trditve tožene stranke, da je „brez dvoma zaključiti, da tožnik ne želi sodelovati v postopku“. Prav tako ni mogoče sprejeti pritožbene navedbe, „da v kolikor bi se tožnik v izvorni državi res ukvarjal s kmetijstvom na način, na katerega je zatrdil, da se je, potem bi glede načina obdelave zemlje iz njega kar vrele informacije“ itd.

18. Že od neizobraženega prosilca, še manj pa od otroka v starosti 10 - 12 let, je težko mogoče pričakovati, da mu bo znan postopek pridobivanja in čas veljavnosti potnih listov v Islamski Republiki Afganistan. Zato tudi po presoji Vrhovnega sodišča tožnikova siceršnja razhajanja v njegovih izjavah glede načina pridobitve in časa veljavnosti potnega lista glede na predpise Islamske Republike Afganistan in glede na njegove navedbe, da je potni list pridobil s pomočjo bratranca (s podkupovanjem), tožena stranka ni ocenila ob upoštevanju vseh navedenih okoliščin. Tudi vsa ugotovljena neskladja glede tožnikovih navedb, kdaj so se posamezni dogodki zgodili, in druga vprašanja, povezana s časom in datumi (npr. rojstva) ter zneski in cenami, niso bila v zadostni meri ocenjena z vidika tožnikove sposobnosti dojemanja časa in sposobnosti računanja. Če se namreč oseba, glede na to, da naj ne bi vedela za osnovne časovne enote, dejansko ni sposobna časovno opredeliti do posameznih dogodkov ne po gregorijanskem ne po šamsi ali drugem koledarju, je treba to sprejeti kot relevantno tožnikovo osebno okoliščino (razen če se ne dokaže, da gre za sprenevedanje), ne more pa se zgolj neznanje oziroma nezmožnost dojemanja in podajanja posameznih dejstev in odgovorov na številna vprašanja, ki so izključno povezana s poznavanjem časa in računanja, šteti kot neskladje, zavajanje, navajanje neverjetnih dejstev in nepripravljenost sodelovanja v postopku.
19. Utemeljen pa je tudi očitok sodišča prve stopnje, da tožena stranka v izpodbijani odločbi v dokazno oceno ni vključila tožnikovih navedb, zakaj ni v nobeni od treh držav (Iran, Turčija, Grčija) zaprosil za mednarodno zaščito, po presoji Vrhovnega sodišča pa bi se morala tožena stranka pri svoji odločitvi opredeliti tudi do dejstva, da se je tožnik (za razliko od mnogih drugih prosilcev) sam javil v Centru za tujce v Postojni, kjer je nemudoma zaprosil za mednarodno zaščito.
20. Vrhovno sodišče pritrjuje sodišču prve stopnje, da se je tožena stranka pretežno posvečala drugim dejstvom in dogodkom, ki jih je navajal tožnik, manj pa tožnikovemu bistvenemu razlogu, da je izvorno državo zapustil zaradi strahu pred krvnim maščevanjem. V tem okviru je treba sicer pritrjati pritožbenim navedbam, da ker tožnik ni predložil nobenih dokazov, s katerimi bi utemeljeval svojo prošnjo, je lahko tožena stranka njegovo verodostojnost ocenjevala zgolj na podlagi njegovih izjav in da je pri tem upoštevala vse izjave tožnika, ki jih je podal v postopku mednarodne zaščite, pri čemer so pomembne tudi izjave, ki niso neposredno povezane z razlogi za mednarodno zaščito.

21. Splošna verodostojnost prosilca je po presoji Vrhovnega sodišča mednarodno priznan standard, ki je ob upoštevanju več pogojev (elementov), na katera je že v svoji obrazložitvi obširno opozorilo že sodišče prve stopnje in s katerimi se Vrhovno sodišče načeloma strinja, tista stopnja kredibilnosti prosilca, ki sicer nima nikakršnih materialnih dokazov o svoji preganjanosti zaradi rase, vere, narodnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini, ki bo dala državi, v kateri prosi za mednarodno zaščito, tisto potrebno podlago, da verjame izjavi prosilca o njegovem preganjanju tudi brez materialnih ali drugih dokazov in mu le na podlagi njegovih izjav podeli mednarodno zaščito (tako tudi sodba VS I Up163/2012 z dne 4. 4. 2012).
22. Vrhovno sodišče se v zvezi z oceno tožene stranke o tožnikovi verodostojnosti pri tem strinja s sodiščem prve stopnje, da je tožena stranka to oceno kot oceno, temelječo na uporabi vseh kriterijev in dejavnikov po prvih štirih alinejah tretjega odstavka 21. člena ZMZ, zaradi v izpodbijani in v tej sodbi navedenih pomanjkljivosti nepravilno oziroma pomanjkljivo izdelala. Pretežni del te ocene tožene stranke pa tudi temelji na tožnikovih navedbah, da so se sporni dogodki dogajali, ko je bil tožnik star od 10 do 12 let, tožena stranka pa dejansko splošno meni, da se ti dogodki glede na takratno tožnikovo starost niso mogli zgoditi oziroma potekati na način, kot ga je opisoval tožnik. Ugotovitev sodišča prve stopnje, ki toženi stranki očita, da je tožnikove dogodke preverjala z vidika razmer in odnosov v Sloveniji, za katero tožena stranka meni, da je zgolj pavšalna in arbitrarna, pa je treba smiselno razumeti, da tožena stranka dogodkov ni preverjala oziroma ni pretežno izhajala iz razmer v Afganistanu in predvsem iz odnosov v skupnosti Hazarov oziroma iz siceršnjega položaja otrok v tako imenovanem nerazvitem svetu. Splošno znano je, da so v nekaterih manj razvitih državah v posameznih območjih in okrožjih (npr. favele) nekateri mladoletni otroci zaradi razmer prepuščeni sami sebi, zato bi morala tožena stranka tožnikove navedbe preveriti tudi z vidika otrok, ki so se v Afganistanu iz takih ali drugačnih vzrokov prisiljeni samostojno preživljati.
23. Pritožbeni ugovor, da bi moralo sodišče prve stopnje informacije o izvorni državi, ki jih je tožnik predložil šele v tožbi, sodišče prve stopnje šteti kot nedopustne tožbene novote, je treba zavrniti že iz razloga, ker gre za splošno dostopne informacije, ki so (bili) na voljo tudi toženi stranki. Po drugi strani pa tudi to kaže oziroma potrjuje, da tožena stranka ni celovito pridobila ali uporabila vseh relevantnih splošnih in posebnih informacij o izvorni državi, pomembnih za preveritev tožnikovih navedb.
24. Vrhovno sodišče se je v tej sodbi opredelilo le do tistih pritožbenih navedb, pomembnih za odločitev v tej zadevi, do drugih vprašanj in stališč, ki jih v izpodbijani sodbi navaja sodišče prve stopnje in ki jih pritožba niti ne izpodbija, pa se ne opredeljuje.

25. Ker tako niso podani razlogi, zaradi katerih se sodba lahko izpodbija, in ne razlogi, na katere mora paziti po uradni dolžnosti, je Vrhovno sodišče pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje (76. člen ZUS-1).

Ljubljana, 18. oktober 2012



Predsednik senata:

Peter Golob l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom.

Podpis pristojnega delavca sodišča